

ÉNEK A CSODASZARVASRÓL



Már a mozikban is látható a Csodaszarvasról szóló, varázslatos hangulatú animációs film, amelyet a Csokonai Kiadó jóvoltából könyv alakjában kézbe is vehet az érdeklődő. Különleges időutazásra hív meg mindenkit – a saját múltunkba. A film pereg, a földtől a csillagos égig, de továtűnik, és kérdések sora marad a nyomán a fejünkben – ezért hasznos útravaló a könyv. Írója (és egyben a film rendezője), Jankovics Marcell a régi, nagy mesélőkhöz hasonlóan biztos kézzel vezet végig a hosszú úton, melyen őseink végigvándorolhattak, mielőtt letelepedtek a Kárpát-medencében. Írásos emlékünkhöz hasonlóan biztos kézzel vezet végig a hosszú úton, melyen őseink végigvándorolhattak, mielőtt letelepedtek a Kárpát-medencében. Írásos emlékünkhöz hasonlóan biztos kézzel vezet végig a hosszú úton, melyen őseink végigvándorolhattak, mielőtt letelepedtek a Kárpát-medencében. Írásos emlékünkhöz hasonlóan biztos kézzel vezet végig a hosszú úton, melyen őseink végigvándorolhattak, mielőtt letelepedtek a Kárpát-medencében.

(Jankovics Marcell: Ének a Csodaszarvasról
Csokonai Kiadó, 2001)

TÚRAAJÁNLÓ

Gemenc Európa egyik legnagyobb összefüggő ártere. Nemzetközi viszonylatban is kiemelkedő természeti értékek felismerésével 1977-ben került védelem alá, előbb Gemenci Tájvédelmi Körzet néven, majd része lett az 1996-ban létesült Duna-Dráva Nemzeti Parknak. Területén szabadon látogatható tanösvények kerültek kialakításra. Az ártér területének kb. 80%-át borító erdők változatos életfeltételeket biztosítanak. Jelentősége a madárvonulás idején is igen nagy. 1966-ban megkezdődött a hód visszatelepítése. A több mint 30 kihelyezett példány azóta már szaporodni kezdett.

Bővebb információ:

Duna Dráva Nemzeti Park Igazgatósága,
7625 Pécs, Tettye tér 9.

Tel: 72/517-200, Kisvasút 74/491-483
Két-három fős egyéni természet-, vad- és madárfotózási lehetőség a gemenci erdő legrejtettebb zugaiban. Igény szerint szállás és ellátás biztosítható.

Jelentkezés, felvilágosítás:

Kammermann Péter: 06/30 377-3383.



A LAZACVÁNDORLÁS ÉLTETI AZ ÉSZAKI RENGETEGET

A lazacok édesvízben rakják le ikráikat, de a belőlük kikelődő ivadék leúszik a folyókon a tengerbe, ott nő fel, míg el nem éri az ivarérett kort. Ekkor a halak ösztöneiktől hajtva felkeresik a Csendes-óceán északi partvidékének édesvizeit. Felfelé indulnak a folyók torkolatán, és az ár ellen úszva, zuhatagokat, vízeséseket leküzdve addig folytatják útjukat, amíg el nem érik szülőhelyüket.

Eközben drámai változás áll be a lazacok külsejében. Nemesak a színük lesz más, de fejformájuk, fogazatuk is átalakul: inntől kezdve többé nem az önfenntartást, hanem a vetélytársakkal szembeni küzdelmet, a minél sikeresebb szaporodást szolgálja.

Visszaút nincs: ha a lazac megmenekülne a vándorlás során rá leselkedő valamennyi veszélytől, akkor is elpusztulna, hiszen táplálkozni sem képes többé. Életében csak egyszer adatik meg neki a szaporodás lehetősége, a tengerbe nem térhet vissza soha.

Évről évre irdatlan mennyiségű hal leli halálát a zúgó habok között. Pusztulásuk csak látszólag értelmetlen: a bölcs természetnek „tervei vannak” testük értékes anyagaival. Az északi fenyőerdők tülevele trágyaként sokkal kevésbé értékes, mint a mérsékelt égöv lombhullató fá-

nak humusszá korhadó avarja. Ahhoz, hogy ezek a nagykiterjedésű őserdők az élet változatos, paradicsomi színterei lehessenek, valahonnan tápanyagot kell odaszállítani. A legkézenfekvőbb tápanyagforrás pedig mi lehetne más, mint az élet bölcsője, az óceán – pontosabban a tengerben felnőtt lazacok foszforban gazdag húsa.



A nagy északi erdőrengetegeket létezésének alappillérét a lazacok vándorlása képezi. Az ember sem jelent kivételt: a partvidék népeinek is a lazac az egyik legfontosabb megélhetési forrása. A tlingitek, haidák és más törzsek a vándorlás idején füstöléssel, szárítással tartósítják az egész évre va-

ló adagot. A máskor magányosan kószáló, magánterületüket féltőn védelmező állatok is csapatostul verődnek össze a folyók partján. Halban dúskál ilyenkor minden ragadozó: a medvék, rókák és a fenségesen szárnyaló fehérfejű rétisasok. A jóllakott állatok a lakoma végeztével elhagyják a terített asztalt kínáló folyókat, testükben szállítva tovább a tengerből származó tápanyagot. Trágyájuk szerteszóródik a fenyves talaján, tovább éltetve a Föld egyik leghatalmasabb szárazföldi életközösségét.

M. Á.